

INNOVATIE VRAAGT OM COMPETENTE MENSEN

De kracht van de katalysator geeft een kijkje in de innovatiekeuken van industriële research op katalysegebied.

HARM IKINK

Innovatie is mensenwerk. Het staat er niet in die woorden, maar toch lijkt dat de onderliggende boodschap van het boekwerkje *De kracht van de katalysator - de magie van het onderzoek*. Het geeft in vier hoofdstukken een kijkje in de wereld van het katalyseonderzoek. Historici (en ex-chemici) Rob van Veen en Ton van Helvoort schreven de bijna honderd pagina's samen met emeritus hoogleraar techniekgeschiedenis Harry Lintsen. 'Het komt niet vaak voor dat historici de kans krijgen om in de keuken van het industrieel research laboratorium te kijken', zegt emeritus hoogleraar katalyse Rutger van Santen, die het project zowel inhoudelijk als financieel ondersteunde, ter aanbeveling op de achterflap.

OOG VOOR DETAIL

Het resultaat is wisselend. Vooral de hoofdstukken over de R&D van Shell zijn levendige weergaves van de ontwikkeling van katalysatoren om loodvrije benzine (Hysomer) te produceren en zwaar olieresidu (Hycon) te benutten. Met oog voor detail beschrijven de auteurs de successen, frustraties en toevalligheden bij de geboorte van die processen, die beide pas op de lange termijn succesvol bleken. Minder gelukt zijn de hoofdstukken over onderzoek bij Unilever, over de nikkelkatalysator voor vetharding, en de opmars van biokatalysatoren. Ze missen een duidelijke focus en zijn afstandelijker geschreven. Toch bieden de vier casussen inderdaad het door Van Santen beloofde inblikje in de wereld van de industriële chemische R&D. Vooral daar ligt de kracht van de publicatie.

De overige, ruim zestig pagina's met beschouwingen over innovatieprocessen zijn minder

geslaagd. Dat is ruimschoots te veel van het goede. Natuurlijk is het interessant te lezen hoe het Nederlandse universitaire onderzoek in de katalyse werd geïnitieerd en geïnspireerd door het bedrijfsleven, hoe het zwaartepunt verschoof van bedrijfsleven naar universiteit, en hoe lastig het tegenwoordig is de universitaire kennisbasis te benutten voor een *science based industry*. Maar als die beschouwingen verzeilen in abstracties, raakt de lezer de draad nog weleens kwijt.

'Zestig pagina's beschouwingen is te veel van het goede'

Daarbij blijft lange tijd onduidelijk welk punt de auteurs willen maken: dat samenwerking tussen universiteiten en bedrijven weinig innovaties voortbrengt en dat het zinloos is daar met innovatiebeleid op te willen sturen. Het Innovatiecontract van de Topsector Chemie, schrijven ze in hun epiloog, laat onderbelicht dat de werkelijke problematiek van het innoveren bij het bedrijfsleven ligt. Wil universitair onderzoek dát oplossen, dan moet de focus niet liggen op nieuwe kennis genereren, maar op competente mensen opleiden die het innovatievermogen van het bedrijfsleven kunnen vergroten. Dán zou het best eens iets kunnen worden met die leidende Nederlandse positie in groene chemie en in slimme materialen.

De kracht van de katalysator
kun je online downloaden
op [tinyurl.com/
krachtvdkatalysator](http://tinyurl.com/krachtvdkatalysator)

